

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglaševanja: 16 st. na vrsto peti; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hraunilični račun št. 652.841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Dva ruska križarja pri Aomori.

TOKIO 12. (Reuterjev biro.) Potrjuje se, da so dne 9. t. m. videli blizu Aomori dve ruski vojni ladiji, najbrž sta bila to križarja „Gromboj“ in „Resija“. Od 9. t. m. jih ni bilo več videti. Kakor se zdi, nista uplenila nobene japonske obrežne ladije.

(Zaliv Aomori se nahaja na severu otoka Nipon, v notranjem delu zaliva je mesto Aomori, ki je po železnici zvezano s Tokijem.)

Boji ob fronti.

TOKIO 12. Uradno se potrjuje, da so dne 9. t. m. Rusi, močni 2 polka pehote, pet stotinj in eno baterijo, prišedši iz Nanchangzu, napadli Japonce blizu Jengčenga. Ob 2. popoldne je sovražnik prišel pod varstvom streljanja topništva energičen napad, pri čemer je prišla pehota na 100 m do naših pozicij. Naše čete so prešle potem v ofenzivo ter so odbile sovražnika, ki je puštil na bojišču 600 mrtvih in 160 ranjenih. Med mrtvimi in ranjenimi jih je bilo tudi mnogo, ki so nosili kitajsko obleko. Mi smo imeli enega (2) mrtvega in 50 ranjenih.

Rusko levo krilo v Mandžuriji.

LONDON 12. Dnevnik „Asahi“ poroča iz Tokija, da se je levo rusko krilo umaknilo do Kirina, kjer da se koncentrirajo. V kratkem utegne priti do bitke.

Četrta baltiška eskadra.

HAMBURG 12. Danes je odplulo od tukaj 220 mornarjev v Libavo. Ti bodo ukrcani na 5 transportnih ladijah, ki bodo spremljale četrto baltiško eskadro na skrajni Votki. Eskadra odpluje iz Libave prihodnji teden.

Dogodki v Rusiji.

ŠČITOMIR 12. Danes so bile tukaj zopet odprte prodajalnice. Za časa nemirov je bilo ubitih 15 židov in 3 kristjanje, 81 židov in 8 kristjanov je pa bilo ranjenih. Dne 7. t. m. je bil pristav Fugarov, ko je zapustil gostilno, s streli iz revolverja ubit. Morilec je bil aretovan.

PETROGRAD 12. (Petrog. brz. agent.) Vlado list poroča: Energičnemu postopanju vlade se je zahvaliti, da je bilo povodom nemirov v Ščitomiru razmeroma malo žrttev. Že od dne 21. t. m. so pričeli židje v Ščitomiru izživati. Tako so n. pr. rabili podobo carjevo za tarčo pri strelnih vajah. Na ministertvu notranjih stvari, nadaljuje list, je vrsta poročil o dejanskih napadih, ki so jih židje izvršili nad Kristjani?

Brzobjavne vesti.

Avstrilska poslanska zbornica.

DUNAJ 12. Poslanska zbornica je danes nadaljevala specialno debato o carinskem tarifu o točki: železo in dragocene kovine. — Zbornica je carinsko tarifo v drugem in tretjem čitanju rešila. — Prihodnja seja jutri.

Cesar pri baronu Gautschu.

DUNAJ 12. Cesar je danes predpoludne obiskal ministrskega predsednika barona Gautscha v njegovem privatnem stanovanju. Cesar je ostal pri ministru tri četrt ure. Ko je cesar zapustil ministrskega predsednika je obiskal njega soprogo.

Za otprnenjem tilnika.

BUDIMPEŠTA 12. V vasi Sapor v nitranski županiji je bilo na nekem dveletnem kmečkem otroku konstatovano otprnenje tilnika. Otrok umira. Oblastni je so irdale vse potrebne navedbe.

Štrajk blizu Osjeka.

OSJEK 12. V žagah v Normanzi blizu Osjeka je izbruhnil splošen štrajk. Štrajka približno 1000 delavcev, ki zahtevajo, da se

jim za 10 do 20% poviša plača in skrajša delavni čas. Ravnatelj žag se brani ugoditi zahtevam delavcev.

Ministerska kriza na Portugalskem.

MADRID 12. Iz Lizbone poročajo, da zadržuje cenzura vsa brzojavka, ki poročajo o političnem položaju. Radi nesoglasja med ministrom za finance in ministrom za pravosodje je ministerska kriza neizogibna.

Saški kralj.

DRAŽDANE 15. Kralj Friderik Avgust se je danes zjutraj povrnil semkaj iz Monakovega.

Kolera v Perziji.

TEHERAN 12. (Petrog. brz. agent.) Tukaj so bili trije slučaji kolere, vsi trije s smrtnim izidom.

Španska zbornica.

MADRID 12. Uradni list je priobčil dekret, s katerim je poslanska zbornica sklicana za dan 14. junija.

Nezgodna na železnici.

HARRISBURG 12. Povodom železniške nesreče na pensilvanski železnici je bilo po najnovejših podatkih kakih 20 oseb ubitih, 70 pa ranjenih.

Maroko.

TANGER 12. (Reuterjev biro.) Danes odide od tukaj v Fez ekspedicijska nemške sredajemorske družbe, da se pouči o trgovinskih možnostih ob sedanjem položaju v Maroku.

Velike francoske pomorske vaje.

PARIZ 12. „Moniteur de la flotte“ meni, da bo velike pomorske vaje, ki se bodo vršile v sredozemskem morju, vodil admiral Fournier. Vaje bodo trajale en mesec in se bodo vršile ob obali otoka Korsike, Alžirja in Tunisa.

Francozka eskadra na Angležkem.

LONDON 12. Kakor se uradno poroča, pride francosko brodogojce dne 7. avgusta t. l. v Portsmouth, kjer ostane do 13. avgusta.

Korejski odposlanec se obesil.

LONDON 12. Tukajšnji upravitelj korejskega odposlanstva Ji Hang Eung se je danes zjutraj v prostorih korejskega odposlanstva obesil. Na upravitelju odposlanstva je bilo v zadnjem času opaziti, da je bolan na umu.

Simplonska železnica.

BERN 12. Promet skozi simplonski tunel se odpravi najbrž že meseca oktobra t. l.

Tornado.

GUTHRIE (Oklahoma) 12. Vsled tornada (vrtinec), ki je razvajal v mestu Snyder, je bilo 125 oseb ubitih in 150 poškodovanih. Mesto, ki šteje 1000 prebivalcev, je razdejano. Veliko škodo je vrtinec povzročil tudi na železnici; glavna črta v St. Francisu je potrčana. V istem času je bilo v mestnem okraju Oustee, nekoliko milj južno od Snyderja, ubitih 30 oseb.

Tolerančni edikt carjev.

LVOV 12. Kakor poročajo iz Varšave, se je podala k generalnemu guvernerju Maksimoviču deputacija Poljakov, obstojča iz 50 členov s prošnjo, naj guverner carju sporoči zahvalo za tolerančni edikt. Deputacija je vodil katoliški nadškof Popiel. Guverner je obljubil, da sporoči carju zahvalo svečenstva in poljskega prebivalstva.

Položaj v Osjeku.

OSJEK 12. (Ogr. biro.) Neč je mincla mirno. Položaj je nespremenjen. Predstava v cirkusu se je včeraj zamogla vršiti le o straži orožnikov. Zvečer so imeli shode stavbeni, ključarski in mizarški mojstri. Danes zjutraj in tudi po noči je bilo aretovanih mnogo oseb. Govori se, da se za okolico zahteva vojaštvo. Ena stotinja se je že podala tjakaj. V žage blizu Osjeka, kjer je izbruhnil štrajk, je odšlo polstotnije vojakov. Bati se je, da prično štrajkati tudi delavci

v belizaških žagah tvrde Gutman, kjer dela na tisoče delavcev. Dosedaj je tamkaj mir.

Balkansko pismo.

Beligrad, 9. maja 1905.

II.

Srbija bi rada imela nove in dobre topove, ker so jej potrebni — to priznava vsi Srbi. Ali iz tega je nastala cela afera, ker se je našlo nekaj ljudi, ki bi po vsej sili radi videli, da bi Srbija kupila topove pri Škodi. Vlada je dala vso stvar v roke topničarskega komiteja v vojnem ministertvu, kjer so najboljši artilerijski častniki, ki so se odločili za Šnajderjeve topove v Creuzotu v Franciji. Sedaj so pa začeli „Škodoviči“ kričati, da škoda ponuja topove bolj po ceni nego Šnajder. In zato bi morala Srbija kupiti njegove topove! Smešno-neverjetno! Saj tu vendar ne gre za to, da Srbija dobi topove — po ceni, ampak za to, da bodo topovi dobri. A kateri topovi da so boljši, Škodini ali Šnajderjevi: to bodo pač bolj vedeli strokovnjaki v artilerijskem komiteju, nego g. Baludžić, ki ni bil nikoli artilerist (in sploh ne vojak) in niti ne ve, kaj je top! — Pa g. Baludžić že ve, zakaj se toliko zavzema za Škodine topove! Ko bi Srbija poslušala Baludžića in vzela topove pri Škodi, bi se škoda že pokazal hvaljevega, pa bi dal svojemu prijatelju par tisočakov — za napitnino — — —

Zastopniki srbske in bolgarske umetnosti, knjižavnosti in omladine bili so v Zagrebu na hrvatski umetniški razstavi in ob tej priliki se je obdržal sestanek — jugoslovanskih književnikov in časnikarjev. „Jugoslovanski sestanek — brez Slovencev, ki so menda tudi Jugoslavlani! Slovenci ni bilo niti enega v Zagrebu. V Zagrebu so mislili, da je dovolj že to, da povabijo enega Slovence osebo in ker ta (g. Jakopič) ni mogel priti, rekli so Srbom, ki so povpraševali po Slovencih, da Slovenci zato niso prišli, ker da nimajo denarja!“ Pa še nekaj. Na banketu se ni nobeden Hrvat spomnil Slovencev, pač pa je storil to Srb g. prof. R. Odavčić iz Belegograda. — Sam Bog vedi, kaj naj bi to pomenilo? Kakega vzroka so imeli bratje Hrvatje, da so izključili Slovence od tega sestanka, ki bi imel biti jugoslovanski?! Ko so Srbi izvedeli — povedal sem jim jaz, ko so se vrnili v Beligrad —, da Slovenci sploh niso bili povabljeni, so se kar spogledovali, ker niso mogli verovati tega. In so verovali šele potem, ko sem jim pokazal „Slov. Narod“, ki je gotovo dobro informiran o tem — saj so njega sotrudaiki v odboru „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“!

Ne bi pisal o tem, ali mislim, da je potrebno, da se pogreške žigosajo in naj se prišle od katere-si bode strani. Bratje Hrvatje ne smejo zameriti tega, ampak naj gledajo, da pogreško popravijo — pa preneha tudi vzrok našej nevolji, ki je popolnoma upravičena!

M. — ut.

*) Ker nimamo v tem pogledu nikakih informacij, moramo moralno odgovornost izrečno prepustiti gospodu dopisniku.

Opomba uredništva.

Zahtevajmo staroslovenski bogoslužni jezik!

(Glas iz svečeniških krogov).

Dne 21. t. m. se bo v Rimu reševalo prišanje o staroslovenskem bogoslužnem jeziku. Hrvatska duhovščina s ljudstvom vred zahteva ob tej priliki, da se pri njih zpet uvede staroslovenski bogoslužni jezik, ki je odoben kakor tak od papežev že iz X. stoletja sem, pa je bil pozneje pahnjen iz cerkve po latinizatorjih. Vsa čast hrvatskemu narodu in duhovnom, ki se tako hrabro potegujejo za častljivo dedščino, ki sta jo njim in vsem Slovanom zapustila sv. blago

vestnika Ciril in Metodij! Čudno pa je, da se Slovenci prav nič ne ganejo ob tem v verskem in v narodnem oziru velevažnem vprašanju! Saj vendar spadamo tudi mi k jugoslovanskemu deblu! Pri Nemcih in Italijanih pač ne bomo iskali opore! Ali naj čakamo, da nam pripomorejo k staroslovenskemu bogoslužnemu jeziku kakih lešči ali nemški škofje, ki so že večkrat pokazali svojo mrznjo do nas? Ali naj se med Jugoslavlani poslužujemo latinskega jezika na bogoslužju le mi Slovenci, ki tvorimo najmanjši in torej najšibkejši del Jugoslovancev?! Zbudimo se vendar enkrat! Če čutijo Hrvatje potrebo staroslovenskega bogoslužnega jezika, koliko bolj mi Slovenci, ki smo obdani od samih neposvečenih in posvečenih sovražnikov, ki silijo v naše cerkve in nam odtujujejo narod! Sedaj je čas, da se tudi mi oglasimo in zahtevamo, kar nam gre po naravnem in božjem pravu! Zahtevajmo tudi mi s Hrvati vred staroslovenski bogoslužni jezik! Da je ta velepomemben za naš obstanek, to se je že večkrat povdarjalo in dokazalo na tem mestu. Torej o važnosti staroslovenskega jezika na bogoslužju, ne bomo več govorili tukaj, ampak o nečem drugem, kar naj blagovolijo vpoštevati ne le Slovenci, ampak tudi Hrvatje. Tu spregovorimo le par besed o glagolski pisavi, katere se bojijo ne le starejši, ampak tudi mlajši duhovni. V glagolici so namreč tiskani sedanji staroslovenski misali ali mašne knjige. Mi nikakor nečemo tu braniti glagolice, ampak nasprotno: strah pred njo se nam zdi opravičen. Prepričani smo sicer, da je glagolica lep spomenik, ki bi zamogel dihati kak arhiv, a za praktično uporabo zdi se nam popolnoma nespretna. To njeno nespretnost dokazuje dovolj odpor naše duhovščine proti njej. Glagolske črke so lepe same na sebi in so prav umetno narisane; vidi se jim na prvi pogled, da njih iznajditelj ni bil brez talenta. Vendar imajo te črke nedostatke, ki jih delajo nespretno za rabo. Njihova oblika je tako komplicirana, da človeku ob čitanju kar miglja pred očmi. Podobne so si edne drugi. Razloček med posamičnimi je majhen in vrhu tega obstaja v zelo tankih črticah, ki niso v nobenem pravem razmerju z glavnimi debelimi črtami. To je njih največji pogršek, ker se oči ob čitanju hitro in močno vtrujajo. Človek se teh črk privadi prav z veliko težavo in prej ko je prišel do gladkega čitanja, mu je treba mnogo, mnogo vaje. Vrhu tega pa je to pisavo prav lahko pozabiti. O težkočah glagolske pisave znajo mnogo povedati oni gg. duhovni, ki rabijo glagolski misal.

Vprašajmo pa se sedaj: Ali je vredna tolikega truda in požrtvovalnosti ta glagolica? Mislimo, da more naša vprašanje zanikati vsakdo, ki je to stvar resno prevdral. Čemu bi pač rabili stare čudne črke, ko nam ne manjka novih in lepih? Da bi se ravno mi Slovani morali posluževati primitivnih črk, za to ni nobenega razloga ni vzroke. Smešno in nesmiselno je rabiti stare narodne črke, ko imamo na izobilju modernih in spretnih! Če napredujemo mi Slovani v vseh strokah vsopredno z drugimi narodi, zakaj bi ne tudi v tem oziru? Rimske kongregacije so navlečš dovolile in zaukazale rabo le teh črk, da bi bile tem več težkoče na uvajanju staroslovenskega bogoslužnega jezika! To je jasno, ker glede latinice se ne drže tega pravila. Zakaj so tiskani vsi latinski misali s modernimi črkami? Zakaj se ne tiskajo s starimi primitivnimi črkami? Če se torej latinske mašne knjige smejo tiskati s novodobnimi črkami, smejo se tudi staroslovenske! Torej v stran z glagolskimi črkami! Nadomestiti pa naj jih latinica! Ako se to zgodi, potem bi lahko v osmih čneh v vseh hrvatskih in slovenskih cerkvah maševali v staroslovensčini in nikdo ne bo imel izgovora s kakimi težkočami!

Torej tudi v tem oziru moramo biti pozorni. Slovani! Ne puščajmo se več zasmehovati! Zahtevajmo odločno staroslovenske

missle, tiskane v latinici! Če nas pa cerkev, ki naj bi bila dobrotljiva in ljubeča mati, ne vliči, ampak nas zavrne z nevaljano prošnjo ter nas tako neposredno prezre in zapusti, na tem ne bomo krivi mi. Mi jej ne delamo krivice, ampak zahtevamo le svojo sveto pravico!

Rimska stolica je tu, da štiti verske dogme, da širi katoliško vero in jo vtrjuje v ljudstvu. Če nam rimska stolica zopet povrne po krivem odvzeti staroslovski bogoslužni jezik, ali bo na tem trpela vera kako škoda? Gotovo ne! Dovoljenje staroslovenskega bogoslužnega jezika bi bilo le v hasek veri in pa rimski stolici! Naša verno hrvatsko in slovensko ljudstvo bi se tem potom le bolj vtrdilo v veri in bi na novo vzljubilo rimsko stolico in iz njega bi izginilo sovraštvo, ki se vzbuja sedaj v njem, ko vidi, da njegove opravičene prošnje niso uslišane niti tam, kjer bi morali štiti in varovati pravico v božjem imenu! Poleg tega pa bi bil napravljen korak za ujedinjenje pravoslavnih z rimsko stolico. To je dobro vedel papež Lev XIII., ki je imel jasn pogled v prihodnost! Zato ni bil niti nasproten staroslovenskemu jeziku, kar razvidimo lahko iz njegovih ediklov, ki jih je poslal Slovanom.

Zdi se pa, da v Rimu in naši škofje malo vpoštevajo blagonsne namene Leva XIII. in jim je malo mari za slovanski vztek; očitno pa je, da pomagajo vničevati slovanski rod, da podpirajo politiko Slovanom sovražnih Nemcev, onih Nemcev, ki vedno in glasno kriče »Los von Rom«, in ki so bili in so še vedno zgrizeni na sprotiki papeža in katoliške vere. Če rimska stolica zatira staroslovski bogoslužni jezik, podpira posredno politiko pangermanov, ki ima v avstrijskih birokratih samih že znatno podporo. Avstrijski Italijani so gotovo bolj pri sre rimski stolici, nego Slovani. Temu se re čudimo. Saj so papež in večina kardinalov iste narodnosti kakor naši politični nasprotniki. Tu sta nasprotnost in ljubezen naravna. Vprašanje je le, če smejo gospoda v Rimu kazati v dejanju to prijazenost na škodo drugih narodov? Gotovo ne, ker tako postopanje je krivično! Vsi smo sinovi istega Boga, vsi imamo iste pravice, in vsi imamo dolžnost, da branimo svoj narod, kakor nam velela IV. božja zapoved, da ga ljubimo! Ako delujemo v okvirju pravičnosti, nas ne sme v tej ljubezni in na izvrševanju teh dolžnosti ovirati nobeden, najmanj pa katoliška cerkev, ki je namestnica božja na zemlji!

Zahtevajmo torej nevstrašno staroslovski jezik na bogoslužju v naših cerkvah! Zahtevajmo staroslovenske mašne knjige, tiskane v latinici ali vsaj v cirilici! Sedaj je ravno pravi čas, da povzdignemo svoj glas in damo izraza svoji opravičeni zahtevi, ko se podajo naši škofje na posvetovanje v Rim glede staroslovenskega bogoslužnega jezika! Tam naj škofje, ako imajo kaj krščanske vesti, predložijo sv. Stolicy našo zahtevo, kateri ta poslednja tudi mora ugoditi, ako je pravična!

O. S. K. M.

Rusko-japonska vojna.

TRST, dne 12. maja 1905.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

Tudi današnje vesti potrjuje, da je združenje Roždestvenskega s III. eskadro že izvršeno. Nu, to je tudi naše trdno uverjenje, da je rusko brodogradništvo — in naj se že nahaja kjer-koli — absolutno smatrati kakor taktično združeno, to se pravi, da je pripravljeno, ča more pravočasno stopiti v eventuelen boj z vsami svojimi deli. Ča je R. ždestvenski res začel dne 10. t. m. z ofenzivo proti Korejski cesti, torej utegne mel nedeljo in ponedeljkom dospeti v preliv pri Formozi.

Vest, da se pri Formozi nahaja 80 japonskih vojnih ladij, ni verjetna. Ča je kaj resnice na tej vesti, bi mogli biti to — z ozirom na strateški položaj, moč in nalogo obeh nasprotnih si flot — le križarji za oblegovanje in obveščevanje. Mi smo zopet in zopet povdarjali, da se bo veliki odločilni boj sukal okolo Korejske ceste. V tej cesti vidim jaz strateški most med armado Oyama in brodogradnjo Togo, to je glavna žila med japonsko vojsko v Mandžuriji in domovino. A čuvanje te žile je najvažnejša naloga admirala Togo. Nobena zveza med Japonsko in Korejo ni tako važna kakor je ta. Kajti, če bi Japonska izgubila vse druge možne zveze z armado Oyama, bi obranitev Korejske ceste zagotovila zvezo Japoncev z Oyamo.

To mora biti jasno toliko Togi kolikor Roždestvenskemu. V sled tega sta pa tudi njuni končni nalogi na dlani. Roždestvenskemu, ki je v ofenzivi, mora biti končni cilj, da vzame Korejsko cesto, Togo pa, da jo brani. Tu se tudi nahajajo vsa maritimska defenzivna sredstva Japoncev, sploh vsa njihova moč: arzenali Sansebo, Simonoseki, Nagasaki, Mozanpo, Fuzan (zadnja dva na južni t. čki Koreje). Trajna izguba, oziroma ohranitev Korejske ceste odloči to dosedanje vojno. Na to opiram svoje uverjenje — ki se vleče kakor rudača nit po vseh svojih razmotrivanjih, odkar je Roždestvenski ostavil Kronstadt —, da bo glavni boj veljal Korejski cesti. V tem smislu se mi ne zdi verjetno, da bi Togo pošiljal do Formoze velik del svoje skupne bojne sile.

Ako je Roždestvenski res odplul, ga vodi najbližja pot do Formoze; ali moje mnenje ni, da pride takoj do velikih dogodkov. Kajti njegova naloga, ki jo mora najprej rešiti, je ta, da se pri Formozi ustvari glavni temelj (bodi že brez ali s slo orožja), na kateri se bo opiral o svojih nadaljnjih operacijah proti Korejski cesti.

Kje bi mogel biti ta temelj? Bržkone na bogatih japonskih otokih Pescadores (v Korejski cesti), ali pa vztočno od Formoze na otokih Linču. (Opozarjamo, da smo že pred kakimi 14 dnevi dali izraza temu domnevanju). Ti poslednji otoki, kakih 120, so sicer jako slabo obljedeni (imajo skupno le kakega pol milijona prebivalcev), ali so bogati in zelo rodovitni, osobito na rižu, pšenici, sladkorju. Ti otoki so vulkanični in so na vztočno stran strmega obrežja in trpe mnogo po viharjih (tajfunih) in potresih. Na zapadno stran, proti vztočno-kitajskemu vodovju, so obrežja pristopneja. Iz militarnih ozirov morejo priti kakor temelj Roždestvenskemu najprej v poštev otoki, ki so najbližji Formozi, in ti so zapadni otoki Linču, ali pa otoki Pescadores v Korejski cesti, ker je s teh najlaglje nadvladovati južno kitajsko morje proti podjetjem sovražnih križarjev. Jako sposoben za varovanje rešene dovozne črte bi bil otok Botel Tobago, južno vztočno od Formoze in pa jeden ali drugi mali otok skupine Pescadores.

Položaj v Avstriji.

V dunajskih parlamentarnih krogih se govori, da so že določene podrobnosti glede nameravane prenosne avstrijskega kabineta, čeravno utegne še priti v zadnjih trenutkih do kake neznatne spremembe.

Ker je ministerski predsednik baron Gautsch ozdravel ter prevzame v najkrajšem času zopet uradne posle, se tudi nameravano prenosovanje ministerstva pospeši in sodi se, da pride do končne odločitve v tem oziru takoj po zasedanju deželnih zborov, to je konec tega, oziroma v počastku bodočega meseca. Nemoj dobé baje tri ministerske sedeže in sicer je dr. Derchatta določen za ministra za železnice, dr. Baernreither za ministra za trgovino, nemški minister-rojak pa postane baje posl. Pergelt. Kandidaturi posl. Pradeja in Grossa so opustili. Od češke strani pride baje v ministerstvo dr. Pacak kakor minister brez listaice; glede enega ministerskega sedeža ni prišlo še do odločitve mej posl. Začekom in Fortom. Od členov poljskega kluba prideta v ministerstvo grof Dzieduszycki in Bobrynski, in sicer prvi kakor poljski minister-rojak, drugi pa kakor minister za uk in bogočastje.

Nam se dozdeva, da te vesti nimajo za sedaj še veče vrednosti, nego one bolj ali manj srečnih konjunktur, da torej hite precej pred dogodki. Za parlamentariziranje ministerstva treba ustvariti potrebne predpogoje. Glavni tak predpogoj je zagotovljenje trajnega, normalnega funkcioniranja parlamenta. A do tega more zopet priti le, ako pride do kakega sporazumljenja med Čshi in Nemci. Trebalo bo torej še precej spretno roke in velike potrpežljivosti, predno bo ustvarjena možnost parlamentariziranja ministerstva. Ker vlada, ki se ne bi mogla opirati na delaven parlament in bi morala voditi upravo države s sredstvi absolutistične naravi, v tako vlado zavesten parlamentarec ne bi hotel stopati in v njej kompromitirati svoj politični ugled. Da bi se pa baron Gautsch hotel obdati s parlamentarnimi kulitetami, proti temu govori vseobče mnenje, ki vlada o kvaliteti sedanjega ministerskega predsednika.

C. k. vsenemci — sad zistema!

V mestnem okraju mariborskem se valovi sedaj volilno gibanje, ker je izvršiti za to

skupino dopolnilao državnozbornsko volitev v sled smrti prejšnjega poslanca. Tako le jako poučno je, kakor so c. k. uradniki v Mariboru posegli v to volilno gibanje. Slenili so namreč, ali da bodo glesovali za schönererjanskega kandidata, ali pa da postavijo svojega v s e n e m š k e g a kandidata. Nikakor pa da ne bodo glasovali za kandidata nemške ljudske stranke. Po naravi stvari jim more biti razlog za to edino ta, ker jim je ultranemška »nemška ljudska stranka« šj premalo nemška. To c. k. vsenemštvo je vsekako jako značilen sad, ki ga je dozorel avstrijski zistem. Slovane ob tla, v vis pa gre — pangermanizem.

† Ivan Krstitelj Tkalčič.

V Zagrebu je v četrtek zjutraj umrl znani hrvatski zgodovinar in prebendar prvostolne cerkve zagrebske, Ivan Krstitelj Tkalčič, v starosti 65 let. Pokojnika je zatekla smrt na delu; izvrševal je ravno neki zgodovinski članek »o stari zagrebski trgovini«. Pokojnik se je bavil s preiskovanjem hrvatske zgodovine izlasti mesta Zagreba. Poleg tega je tudi preiskoval zgodovino o staroslovenskem bogoslužju na Hrvatskem ter je jasno dokazal pravico hrvatskega naroda do staroslovenskega bogoslužnega jezika. — Pokojni Ivan K. Tkalčič se je rodil leta 1840. v Zagrebu. Po dovršenih gimnazijskih studijah se je posvetil svečeniškemu stanu ter bil imenovan najprvo kapelanom v Sisaku, l. 1867. je bil pa imenovan prebendarjem prvostolne cerkve v Zagrebu.

Svojo bogato knjižnico je zapustil pokojnik jugoslovanski akademiji, bolje slike pa Strossmayerjevi galeriji slik. Tudi slovenski narod žaljuje na veliki izgubi, ki je zadel bratski narod hrvatski po smrti Ivana Krstitelja Tkalčiča.

Madjarsko-japonsko prijateljstvo.

Iz Budimpešte poročajo, da so teh dni v poslanski zbornici pobirali podpore za odbor, ki ima sestaviti ekspedicijo na Japonsko. Ta odbor ima obstajati iz 500 členov ter bo imel namen, da izroči maršalu Oyami častno sabljo z madjarskim in japonskim napisom. Leta 1876. je madjarska mladina poklonila turškemu paši Abdul Kerimu tudi častno sabljo ter jo ponesla v Carigrad. Madjarsko ekspedicijo bo vodil na Japonsko graf Evgen Zichy, ekspediciji se baje pridruži tudi poslanec Eötvös.

Za te Madjare velja res tisti znani latinski rek: kogar hočejo bogovi uničiti, udarijo ga s slepoto. Slepi so, zato ne vidijo, kako jih objema Slovanstvo od vseh strani, ne glede na to, da na Ogrskem ssem večina — ni Madjarska! Slepi so in ne vidijo, zato delajo dosledno v rgodovinsko-važnih trenutkih — take salarije, ki se jim mora rešen človek le smejeti!

Dogodki v Rusiji.

Iz Petrograda javljajo, da je ministerski odbor izdelal načrt, po katerem se olajša kmetom njihov polčaz na način, da jim vlada da v zakup 90 milijonov desetih kronске posesti. Minister za poljedelstvo bo imel pravico, odlagati izplačevanje zakupnine ali jo kmetom tudi popolnoma odpustiti, in bo imel pravico iti kmetom na roko, ako bi hoteli kupiti pozamične kose kronskega zemljišča.

»Novoje Vremja« poroča, da je ministerski odbor sklenil, da radi sedanjih kmetijskih nemirov takoj zaprosi od carja dovoljenje, da predloži tozadevni načrt državnemu svetu, ne da bi prej posemična ministerstva izrekla svoje mnenje o istem.

Nedavno temu pa je svet presenetila vest, da je ruska vlada odpustila kmetom kakih 70 milijonov rubljev (torej kakih 200 milijonov kron) na zastarelih davkih. Prosimo, pomislite: v času, ko ima država krvavo vojno na zunaj, ki zahteva neizmernih denarnih žrtev, v takih časih odpisuje Rusija kmetom davke! Zopet stavljamo vprašanje, ki smo je stavili včeraj: v kateri drugi državi bi mogli pričakovati kaj takega?! Ne mislimo tu samo na odpuščene milijone, ampak smo uverjeni, da v kateri si bodi drugi državi ne bi si v taki dobi eploh jemali časa za misel na bedai položaj kmeta.

Tako vidimo v Rusiji sedaj najresneje voljo za boljšanje odnošajev prebivalstva in za izvedenje potrebnih prenosov. In res je le tako sukcesivno boljšanje možno in koristno v državi s takimi gorostasnimi dimenzijami in tolikimi razlikami v sestavi. Lj kdo podpisira

to resno voljo za sukcesivno boljšanje, le ta je res vnet za moderniziranje Rusije. Oni, ki meni, da je možno z nesilnim prevratom od danes do jutri izvesti vse reforme, ta je ali nerazodren fantast, ali pa sovražnik Rusije, ker bi jo rad zapel v katastrofalno homatije. Ti fantasti in ti sovražniki Rusije se kaj radi sklenjujejo na ostrega sodnika in nezprosnega kritika, grofa Leva Tolstega. Nu, radovedni smo, da-li se še klanjajo avtoritativni besedi tega slavnega moža, ko je povedal svoje mnenje, o sedanjem gibanju v Rusiji. Ugledni ruski publicist Mihael Romanov je imel s Tolstim razgovor o rešenem gibanju. In Tolstoj se je izjavil doslovno tako-le: »Peterburžanom bi trebalo aplicirati eureka mrzle vode in jim dati nekoliko tednov časa, da bi prišli k sebi. Nikdar še se ni naša inteligenca kazala od tako zoperne strani, kakor se sedaj. Učenci opuščajjo učenje, ker hočejo imeti ustavo, ai starši s puščajo zapovedovati od otrok. Časa naj se nauči kmet od take inteligenca, ki nima ne vere, ne nade, ne zavesti o svoji dolžnosti? Kmet, jak po svojem delu, ki ga jekleni fizično in moralno, je pravi gospodar sveta, dočim je naša nervozna, histerična, brezobza in fizično in moralno propala inteligenca le sužnja sama seba in ne more torej ničesar nuditi kmetu.«

Tako torej piše isti Tolstoj, ki se ne plaši odkrite besede niti na adresu avtokrate, tako piše Tolstoj o tisti inteligenca, ki dela sedaj v Rusiji »revolucijo«.

Drobne politične vesti.

Italijanska pravna fakulteta. Z Dunaja poročajo, da se Italijane pregovarja, naj bi se v sedanjem zasedanju prvo čitanje predloge o italijanski fakulteti v Roveradu pričelo, a v tem zasedanju ne končalo. Italijani pa hočejo na vsak način, da se prvo čitanje že v tem zasedanju dovrši.

Domače vesti.

Cene oglasov v »Edinosti«. Često se dogaja, da se kdo, ki je dal v »Edinosti« uvrstiti oglas in se mu zdi račun previsok, sklicuje na ta ali oni drugi slovenski časopis, češ: tam sem toliko in toliko plačal. Z ozirom na take rekriminacije se zdi podpisani upravi potrebnio, da opozori javnost izlasti na dve okolnosti. Prva bi bila, da je mesto tržaško po pravilih društva avstrijskih črkostaveev uvrščeno v drug razred nego vsi drugi slovenski kraji in da je tu cena dela nerazumno viša. Druga okolnost pa bi bila, da se »Edinost« stavi in tiska po noči, a nočno delo — tako urednikov, kakor staveev, mašinistov in vsega pomožnega osebja sploh — je zopet nerazumno dražje nego dnevno! A poleg tega je po noči raznih troškov — omenili bi n. pr. izlasti razsvetljavo — ki jih po dnevu ni.

V teh dveh okolnostih je vzrok, da so oglasi v »Edinosti« dražji nego v drugih slovenskih listih, o čemer pa stoji dejstvo, da so še vedno veliko ceneji nego v drugih tržaških listih. Oni, ki tožijo, naj le skušajo na pr. uvrstiti, recimo kako osmrtnico, hkratu v »Edinosti« in v »Piccolu«, pa bodo veleli, kakov račun dobe od uprave prvega in od one drugega lista! Videli bodo velik razloček.

Cene oglasov so označene v »glavic« našega lista in so: za navadne in trgovske oglase po 16 stot. vrsta v petitu, za osmrtnice, zahvale in poslanice po pogodbi (navadno ožolo 50 stot. vrsta, katera cena se da dogovorno znižati ozirom na posebne uvaževanja vredne okolnosti.) Viša cena za osmrtnice, zahvale in poslanice je običajna povsodi ter je utemeljena v tem, da se navadno zahteva nemudno uvrstitev, ki provzroča tehnične neprilike in v sled tega veče troške za stavek.

Uprava lista »Edinost«.

Pravda dr. Stanilč contra Pittoni. Meseca marca se je v sled tožbe dra. Stanilča radi razžaljenja na časti vršila pred tržaškim porotnim sodiščem razprava proti vodji socialno-demokratske stranke Pittoniju. Na tej razpravi je bil Pittoni po soglasnem veridiku porotnikov popolnoma rešen obtožbe. V sled ničnostne pritožbe dra. Stanilča se je vršila dne 28. aprila razprava pred kasacijskem sodiščem na Dunaju. Ta najviša sodna instanca je kasirala razsodbo tržaškega porotnega sodišča z utemeljenjem, da pravorek porotnikov ne odgovarja zakonitim zahtevam.

Iz Dobravelj na Vipavskem. Veliko zanimanje vlada po Vipavskem za tombolo,

ker vai žele izvesti, kjo bo tako srečen, da dobi za par vinarjev 200 K, oziroma 80 K. Vsi čakajo z nestrpnostjo tega dneva in trenutka, ko stopi srečni na oder po doljeno tombolo ali šinkvino. Od vseh strani so nam obljubljeni gostje; vse bo hitelo tisti dan v Dobravljah; tudi naši meščani iz Gorice in Trsta prihitijo, kakor so nam obljubili, na dan 21. maja t. l. v Dobravljah.

K plesu bo svirala vojaška godba 47. pešpolka iz Gorice; plesalo se bo na dveh novih podih že od 3. ure popoldne; vmes bo tombola ob 5. uri in potem zopet ples.

Vipavei prihitite dne 21. maja v Dobravljah.

Srejo k svojim! Prijatelj našega lista nam piše:

Bil sem nedavno v obiskih v odlični slovanški rodbini tižajski. Na lični mikici v sobi za obiske je ležal album fotografij. Lep album v baržunastih platnicah je hranil liko marsikatero zornolične gospice, mnogih skrbnih mater in zrelih mož. Ali že bolj, nego za slike same, ki so mi bile po večini neznane, sem se zanimal za ateljeje, kjer so bile izdelane, ker skoraj vse so prišle od tržaških fotografov. Ali, kako me je zabolelo, ko sem našel sama ich in ig, pač imena pristnega slovenskega izvora, katerih nosilci pa so sami fanatični Italijani. Ali smo res Slovenci obsojeni v to, da z žulji svojih rok polnimo šipe svojih nasprotnikov, da jih materijelno podpiramo za boj proti nam samim? To je samomor na telesu našega naroda: s tem vžimo avto-grobokopstvo!!

Fotografstvo spada med takozvane »svo-bodne obrti« in je na dobrih pozicijah pač ena dotosnejših obrti. Ali nima Trst toliko Slovanov, da bi mogel od njih živeti slovanški fotograf ter se svojo osebo množiti naše narodne vrste? Zganimo se! Ali ne bi hotel velepodjetni gosp. Jerkič iz Gorice v Trstu ustanoviti svojo podružnico? (Je bil že poskusil. Vzrok pa nam ni znan zakaj ni šlo! Op. ured.) Ako pa že nimamo fotograf-slovenca ali Hrvata privabiti v naš mesto, obrnimo se do bratov, Čehov, ki nas tozadevno gotovo radi podpro v svojem rodoljubju. Zakaj bi ne poznali li naše narodne falange za enega borilca, ako mu zamoremo zagotoviti dober kruh? Da pa pridemo v svojem razmišljanju do realnega zaključka, mogli bi nasvetovati takoj rodoljubnega Čeha fotografa, ki kolikor toliko pozna tudi naš jezik in ki bi bil — kakor mi je sam zatrjeval — pripravljen preseliti se na naš slovanški jug. To je g. Josip Jankov, fotogra-f v Češki Skalici (Česko). Ako bi se pa omenjeni gospod sam ne mogel naseliti v Trstu, nasvetoval bi nam lahko koga drugega. Odločilni krogi pa naj izvolijo premišljevati o tem.

Glejmo, da dobimo svojih ljudi na vsa polja javnega življenja!

G. Karol Lewen, znani govornik iz trebuha, komik in imitator, priredi danes in jutri ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »Balkan« (v I. nadstropju) dva predstavi. — Ustopajna znaša 60 stotink. Kdor se hoče dobro nasmejati, naj ne zamudi prilike.

Pokušnja vin v Dornbergu. V nedeljo se je vršila v Dornbergu pokušnja vin ob nepričakovano veliki udeležbi. Vsaki vlak je privel vse polno izletnikov iz Gorice, ozir. Ajdovščine in okolice.

Neugodno vreme je sicer zabranilo društvu »Napreje«, da ni moglo ob vrei svoji najbolji volji prirediti izletnikom take zabave, kakor je želelo in za kakoršno se je bilo tudi pripravilo. Nu, čeprav je dež prekrizal marsikatero lepo namero, vendar smo uverjeni, da so izletniki v najlepšem zadovoljstvu zapuščali naš Dornberg.

Že na vse zgodaj je plapolalo polno trobojnic ob drevoredu na kolodvorski cesti. Domačini so z godbo vsprejemali goste, došle po železnici.

Komisija za ocenjevanje vin je bila sestavljena iz samih izvedenih vinotrčev in gostilničarjev. Vina so se popoldne razprodajala v ukusno odličnem paviljonu. Gostje so prav pridno sezali po izvrstnih dornberških in prvaških vinih. Lepo je bilo, a koliko lepše bi bilo še, da ni nesrečno vreme pokvarilo marsikatero osnovo.

Ne smemo pozabiti tudi, da se je prvaška godba prav vro držala poleg vojaške.

Izlet goriških kolesarjev v Dornberg. Ker se kolesarsko društvo v Gorici ni moglo radi slabega vremena udeležiti izleta v Dornberg minole nedelje, je odložilo svoj izlet na nedeljo dne 14. maja. Društvo

»Napreje« v Dornbergu hoče prirediti kolesarjem prirečo vsprejem. Sproveda jih z godbo v gozd Teja poleg Dornberga, kjer posele družba pod mogočne hraste in ne bo manjkalo krepila in zabave.

Izlet v Divačo. Odbor »Tržaške podružnice slov. plan. društva« usoja si naznaniti, da se želena društva, ki so se prijavila za izlet v Divačo, po obisku »Vilence« razdele po raznih gostilnah, v katerih se je ukrenilo potrebnost za obed.

Cene jedi in pijače se objavijo s posebnimi lepaki.

Za otpruenjem tilnika sta zbolela dva vojaka v Puli, kakor poročajo od tamkaj, ter se sedaj nahajata v vojaški bolnišnici.

Srebrno in svinčeno rudo so začeli kopati v Razboru pri Slov. Gradcu na Štajerskem.

Radi sokrivde na zločinu ubojstva. Teh dni je bila tukajšaja policija dobila brzojavno obvestilo iz Horodenkov v Galiciji, da tamošnje deželno sodišče išče 19-letnega poljedelca Julija Pančuka, kateri da je obdolžen sokrivde na zločinu ubojstva. V nekem pretepu je bil namreč ubit neki človek. Glavnega kriveca je tamošnja policija aretovala, a sokrivca Pančuka je bil pobegnil. Včeraj v jutro s poštnim vlakom se je mej drugimi izseljenci, ki gredo v Ameriko, pripeljal v Trst tudi Pančuka. Imel je popolni list popolnoma v redu in to bi ga bilo vsakako izdalo, tudi če bi ga ne bil policijski oficijal takoj spoznal po opisu, ki ga je dobila policija iz Horodenkov. Pančuka je nameraval pobegniti v Ameriko.

Iz Carigrada v ulico Tigor. Včeraj je prišel z Lloydovim parnikom in v spremstvu kavala iz Carigrada v Trst 30 letni steklar Krištof Švingar, doma iz Svetčeva na Hrvatskem. Švingar je namreč meseca februarja leta 1904. zakrivil v Carigradu zločin težke telesne poškodbe. Radi tega ga je sodišče v Oseku obsodilo na več mesecev ječe. Da to kazni preneha, ga je sedaj avstro-ogrski konzulat v Carigradu poslal v Trst.

Samomor. Predsinočnjim, okoli polnoči, se je v neki sobi restavracije v Bošketu vstrelil z revolverjem 50 letni vpokojeni inženir vojne mornarice Koštantin Seitz. — Zdravnik, ki je prišel na poziv k njemu, je našel moža že mrtvega. Pokojnik je bil prišel iz Pule v Trst dan poprej ter se nastanil v restavraciji v Bošketu. Na mizi v njegovi sobi so našli več papirjev in mej temi tudi načrt neke njegove iznajdbe, namreč nekega motorja za torpede. Poleg tega je bil listek, v katerem prosi pokojnik, naj se oni načrt pošlje vojnemu ministerstvu na Dunaj. Našli so mej papirji tudi oporoko, v kateri pokojnik imenuje svojim dedičem svoje sinove. Uzrok samomora da je iskati v dejstvu, da je nesrečnejši trpel za hipohondrijo, neke vrsti umobolnost. Truplo samomorilca je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Še en samomor. 18-letni čevljar Josip Kreuzmayer je stanoval pri svoji materi, ki je poročena Schwartz, v ulici Tigor št. 17 in delal pri svojem očimu, ki ima izdelovalnico obuval nekje v starem mestu. V nedeljo v jutro se je bil Josip nekaj sprl z materjo in potem je bil odšel od doma ter se ni več vrnil. Včeraj v jutro ob 7. uri so ga pa našli mrtvega v vrtu, ki obkroža hišo, v kateri stanujeta mati in oče. Vstrelil se je bil z revolverjem v uita. Tudi truplo tega samomorilca je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu. Uzrok temu samomoru je že nekoliko povedan, kjer je rečeno, da se je bil v nedeljo sprl z materjo. No, kakor čujemo ni bilo to prvokrat.

Trgovina s pomarančami. 30-letni krošnjar Artur Brumati, stanujoči v ulici Canova št. 16, je bil aretovan včeraj popoldne v veži hiše št. 1 v ulici dello Squero nuovo. On je stal tam v veži in čakal žensk iz raznih skladišč pomaranč, ki se nabajajo tam blizu, a ženske so mu nosile tja — pod predpasnikom — pomaranče, ki so jih kradle na delu. Našli so pri njem 16 pomaranč, a povedal je, da jih je že večje število prodal raznim razprodajalcem za drobnost.

Razne vesti.

Srbski listi leta 1904. »Srbski Narod« je priobčil izkaz srbskih listov, ki so izhajali leta 1904. Izhajalo je 81 listov, političnih, društvenih in humorističnih. V Belemgradu jih je izhajalo 39, v Srbiji 18, izven

Srbije 24. Književnih strokovnih in listov za otroke je izhajalo 72, in sicer v Belemgradu 44, v Srbiji 3, izven Srbije 25.

Nemški »Schulverein« je izdal tekom 20 let v ponemčevalne svrhe 10 milijonov kron, od teh se Kranjsko 395.806 kron, s Kranjskega je pa prejel 187.546 K 42 stot. Ljubljanski Nemci so dali 154.126 kron 93 stotink.

Darila.

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metodija nabralo se je, na predlog gosp. Vekoslava Kodriča, med botri pri krstu novorojenke Stanielave Zabričeve 5 kron 10 stotink.

V isti namen se je nabralo pri krstu novorojenke Angelice Zuljanove 3 krona 60 stotink.

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Japonska in Francija.

TOKIO 12. (Reuterjev biro.) Zadnje zatrdilo, ki ga je dala Francija glede nevtralnosti, je pobiljšalo nekoliko položaj, akeravno ni odstranilo velike nevolje japonskega naroda. Listi nujno pozivljajo vlado, naj postopa energično nasproti Franciji. Potrebno je, da Francija pojasni dogodke med 3. in 9. t. m.

Italijanska zbornica.

RIM 12. Zbornica je nadaljevala posvetovanje o proračunu ministerstva za vnanje stvari. Minister vnanjih stvari je odgovarjal raznim poslancom glede vojaških izdatkov.

Glede Krete je minister rekel, da je spojenje z Grško nemožno, ker bi tako spojenje uplivalo na odnošaje na balkanskem polotoku.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dne 14. t. m. udeležijo se »Tržaški Sokol« slavnostnega izleta v Divačo. Radi tega pozivlja odbor vse one brate Sokole, kateri nameravajo udeležiti se tega izleta, naj pridejo v soboto zvečer ob 8¹/₂ v sokolovo dvorano na pogovor in vaje. Pričakuje se, da se bratje prijavijo v velikem številu.

Trgovina.

Borzna poročila dne 12. maja
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.09 —, angleške lire K — do —, London kratk. termin K 240.15—240.65
Francija K 95.40—95.65 —, Italija K 95.35—95.60
italijanski bankovci K — —, Nemčija K 117.20—117.60, nemški bankovci K — —
avstrijska enotna renta K 100.45 100.70, ogrska krona renta K 98.30 98.30, italijanska renta K — — — kreditne akcije K 665. — — 667 —
državne železnice K 667. — — 669 — Lombard K 91. — 92. —, Lloydove akcije K 670 — 677 —
Srečke: Tisa K 342. — 346 — Kredit K 485 — do 495. —, Bodenredit 1880 K 308. — 316. —, Bodenredit 1889 K 306. — 315. —, Turške K 143. — do 145. — Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.90	101.95
„ „ srebru	101. —	101. —
Avstrijska renta v zlatu	119.45	119.45
„ „ kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	95.35	95.35
Ogrska renta v zlatu 4%	118.10	118.10
„ „ kronah 4%	98. —	98.10
„ „ 3 ¹ / ₂ %	89.35	89.35
Akcije nacionalne banke	1645. —	1647. —
Kreditne akcije	665. —	665.50
London, 10 Lstr.	240.22 ¹ / ₂	240.42 ¹ / ₂
100 državnih mark	117.37 ¹ / ₂	117.40
20 frankov	23.47	23.47
20 frankov	19.07	19.08
100 ital. lir	95.31	95.45
Cesarski cekini	11.36	11.26

Pariška in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 99.27, italijanska renta 106.40, španski exterior 91.22, akcije otomanske banke 635 —. Menjice na London 251.75.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice 721. — Lombardi — — — unificirana turška renta 88.37 avstrij. zlati renti 100.40, ogrska 4%, zlati renta 100.40, Landerbarw 484 — — — turške srednje 134. — — — pariška banka 13.41, italijanske meridionalne akcije 781. —, akcije Rio Tinto 16.23. Trdni.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89¹/₂, Lombardi 3¹/₂, srebru 26¹/₂, španska renta 90¹/₂, italijanska renta 105¹/₂, tržni diskont, 2¹/₂, menjice na Dunaju — — — dohodki banke — — — izplačila banke — — —. Mirna.

Tržna poročila 12. maja.

Budimpešta. Pšenica za maj K 18.14 do K 18.20; rž za maj K — — — do K — — —; oves za maj od K 13.78 do 13.80; koroza za maj K 15.26 do K 15.28.

Pšenica: ponudbe in povpraševanje s ceno, tendenca mirna. Prodaja 18.000 met. stot., nesreje nimenjeno. Koroza za 5 do 10 stot. zvišanja. Druga žita vzdržano, trdno. Vreme: dežoma oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45. — frk, za julij 46. ¹/₂.

New-York. (Otvor.) Kava Rio za bodoče dobave, ne ravilno, 5 stotink zvišanja, marec 5 stot. zvišanja. 7000 vreč.

Sladkor tuzemski. Centrifugalne prom. K 74.50 do 75.50, za maj-avgust K 74.50 do 75.50, Concassé in Melisso promptno K 75.50, za maj-avgust K 75.50 do 76. —.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za maj 36¹/₂, za september 37¹/₂, za dec. 38. —, za marec 38¹/₂ — Mirna. — Kava Rio navadna loco 38—40, navadna realna 41—42 navadna dobiti, 43—45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za maj 216, za junij 23.80, za julij 23.30, za avgust 24.45, za september 23. —, za oktober 20.65. Mlačno, nov mi no. Vreme: lepo.

London. Sladkor iz repe surov 11¹/₂ S. Mlačno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16. —, rž za junij 16.25, za julij-avgust 15.50, za september-december 16.25 (mirna). — Pšenica za tekoči mesec 24.55, za junij 24.55, za julij-avgust 23.55 za sept-december 21.65 (mlačno). Moka za tekoči mesec 31.10, za junij 31.30, za julij-avgust 31.10, za sept-december 29. — (mlačno). Repično olje za tekoči mesec 48.75, za junij 49.25 za julij-avgust 51.75 za september-december 51. — (mlačno). Špirit za tekoči mesec 51.50, za junij 51 — za julij-avgust 50.50 za september-december 42.75 (stalno). Sladkor surov 88¹/₂ usov nov 23¹/₂, 29¹/₂ (mirno) bel za tekoči mesec 33 — za julij-avgust 31 —, za oktober-januar 31¹/₂, za januar-april 31¹/₂ (burno, cene nepravilne) rafiniran 68¹/₂—69 Vreme: lepo.

Dragotin Vekjet - zlatar

v Trstu, Corso štv. 47

priporoča vsakovrstne

zlatenine in

srebrnine

ter žepne ure.

Sprejema poprave

ter kupuje zlato.

Cene zmerne.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odrasčene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovi in napisih.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa štv. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom

priporoča slavnemu občinstvu svojo

zalogo pohištva

prej ANTON ČERNIGOJ

via dei Rettori štev. 1 (Rosario) - v Trstu - tik cerkve Sv. Petra v hiši Marenzi

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Pohištvo izdeluje se solidno, trpežno in lično, in sicer samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s temperaturo 60 stopinj.

Vsaka konkurenca je izključena. Album pohištva pošlja se brezplačno.

Prodaja se tudi na mesečne obroke.

Zastopstva v: TRSTU, ŠPLJITU in ALEKSANDRIJI (ORJENT).

V najem ali proda se hiša z 8 prostori v Rocolu. — Naslov pove »Edinost«.

Alojz Cian & A. Visintini
naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico **Alla Città di Trieste** v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldeni). Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblačil za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

Manufakturna trgovina
Ambrosich & Modricky
TRST - ul. Belvedere 32 - T ST
Fuštanj za krila širok 90 cm po 36, 42 nov. Fuštanj veleur od 27 nov. dalje, bel, siv in piquet fuštanj. Kotenina bela in siva. Majice, šalji in rute. Odeja od volne ali bombaža. Pregrinjala preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, ugovice, čipke in zamet, kakor tudi raznovrstne drobnarije.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
v Gorici
Gospodskulica hšt. 7., II. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega že tudi ni član društva in s obrestu-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.
Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %
Uraduje vsaki dan od 8. do 12 1/2 ure pop. razven nedelj in praznikov.
Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607-11
posojil " " " " " 1.573.842-34
glavnih deležev " " " " " 112.720-
Poštno-bran. račun št. 837.315.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Čudo v ceno!
500 komadov samo za gold. 1-85.
Ena krasna zamajčeno dobro idoča precizijska ura na 36 urni tek s pozlačeno verižico. 1 krasna špila s ponar. biseri, kravato, 1 pozlačen prstan s ponar. kamnom za gospode ali dame, 1 krasna garnitura gumbov iz 3 1/2 double zlata za manšete, ovratnik in prsa, 6 platnenih žepnih rut, 1 jako lepa žepna pisalna oprava, 1 krasno žepno ogledalo v škatljici z glavnikom, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 vez. beležnica, 12 razglednic slavnih umetnikov zadnjega stoletja, 72 angl. pisalnih peres in 395 raznih reči, ki so v hiši neobhodno potrebne. Vse skupaj z uro, ki je sama toliko vredna, stane le gold. 1-85. Pošilja na povzetje ali predplačilo.
H. SPINGARN, Krakov št. 43.
Kdor naroči 2 zaviti, vdobi v dar 1 lep žepni nožič na dve rezili, pri več kot 2 zavitih se priloži vsakemu po 1 tak nožič. Za kar ne ugaja se denar takoj povrne.

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)
pive
v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshübler
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternei v ulici Giulia št. 76 je vdobiti vsakovrstne jestvine kakor: kava, riž, testenine (napeljske), sladkor, turšeno in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje prve vrste po 36 nov. — Blago vedno sveže.

Svoji k svojim!
Podpisani priporočajo svojo zalogo oglja, drva, premaga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.
Josip Muha,
ul. Cavanna (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater.
Sprejema delo na deželi. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Ugo Foscolo št. 19.

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporočajo priznane najboljše in najcenejše
voščene sveče
Genik brezplačno in franko.

Nova zaloga
ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskoga kisa in specialnih kisov.
Konkurenčne cene.

Prva trž. brusilnica
na električno moč
Gualtiero Cozzio
Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakourstno brušenje in poliranje. Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

Jvan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah.
Cene zmjerne.
Sprejema od 8—6 pop.

Dr. S. Sterger
c. kr. okr. zdravnik v Ljubljani, je v kloroznih slučajih in pri okrevajočih otrocih z najboljšim uspehom vporabljal
železnato vino
G. PICCOLIJA, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.
Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnanja naročila točno izvršijo.

Zaloga istrskih in dalmat. vin
v ulici Cecilia 16 (vogal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno preskrbljena z vini najboljših kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brsko po 50 st., opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.
Za obilne naročbe se priporočajo
IVAN TONEL

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nove št. 9
priporočajo veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birno. Sprejema popravilja po nizkih cenah.

Drogerija
GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

SPECIJALITETA:
likerja, pristna vina v buteljkah in na drobno. Cene zmjerne. Marsala 80 nč. liter, zganje 80 nč. liter vermut 64 nč. liter.
Prodajalnica boteljk

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8
Izbor drog, barv, čepičev, pokostj, parfumov, fin. mile. — Zaloga mineralno vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa tamarindo, malinovca itd. itd.

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. Dr. Makso Brilliant
v TRSTU
ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.
Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.
Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.
ORDINIRA od 9—12 predp., 3—5, popol.

Tomaževa žlindra
(na debelo in drobno)
Nova krma „Melassit“
za konje, vole, krave, prašiče.
Kilo po 20 stotink. Vreče od 50 kg. K 8.
Prodaja
HUBER & Comp. v TRSTU
v ulici Madonnina št. 7 (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga
„Croatia“
stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila
Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
ULICA TORRE BIANCA 20
Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
„Edinost“
TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

Manifakturna tvrdka BERTOLI & SBUELZ
Piazza Barriera vecchia 2 in ul. Nuova 38 (naspr. palače Salem)
je nakupila ogromno množino bombažnega blaga, vsled česar ponuja
po jako nizkih cenah
KOTENINA, navadna, 66 cm po 14 nov. KOTENINA, bela 76 cm po 18 nov.
" " 78 " " 16 " " " 78 " " 22 "
" " 96 " " 22 " " " 78 " " 22 "
" za rjuhe 156 " " 36 " " " 156 cm po 48 "
Velikanska zaloga: erkala, satena, prtov, prtičev, brisalk, rut vse po tovarniških cenah.
Filijska ul. Nuova št. 38

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE
so naše stiskalnice „ERGOLE“
najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.
HIDRAVLICNA STISKALNICA.
Najboljše avtomatično patentovane tiste brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.
„Syphonia“ plugi, stroji, za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetabilnih, življenjskih in miralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žlta, čistilnice, rešetalnice. — Slamoreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.
Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uresničene, najbolj pripoznanega in odlik. sestava.
PH. MAYFARTH & Co.
tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.
Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam.
Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.
Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod kjer nismo zastopani.

Leon Doreghini v Trstu
Barriera vecchia 21 I. n.
Velika zaloga
pohištva, manufaktur in tapetarij.
Prosi se za obisk. — Obširno dovoljenje kredita.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694/46 K, izplačane odškodnine: 78.324.623/17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnovo-kristne namene.